

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva dravske banovine

»OBRRTNI VESTNIK«

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane:

celoletno . . . . Din 40.—
polletno . . . . Din 20.—
posamezna številka Din 1.—

GLASILO OKROŽNIH ODBOROV,
OBRRTNIH ZDRUŽENJ IN OBRRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se
ne vračajo. Ponatiski dovoljeni
le z navedbo vira.

Številka pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XVII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 15. februarja 1934.

Štev. 4.

Iskrena beseda

Neradi onegavimo tako ali drugače in nisimo za prazna besedičenja, ki naj bi polnila naš list. Toda prijatelji odondod so sila zagonetni, a človeška zagonetnost rada rešuje uganke. Posebno že, če so take zagonetne zadeve zvezane z boleštvom in jadikovanjem, ki jadikovalca silijo, da se predvsem potrika po lastnih amerikavskih prsih.

S sila klavemimi besedami, da go spodje odondod ne bi morda bili v očeh drugih asocijalni, pozdravljajo po dolgih mesecih v svojem glasilu »velesocijalno transakcijo« našega pomosnega ljubljanskega Vajenskega doma. V isti sapi tudi jadrno hite izražati svoj dvom. Če je taka zadeva, kakor je ta hentani dom, ki jim je delal že toliko skrbi in preglavic, sploh potreben v sedanjem kočljivem času. I kakopak! Žilica jim ne da miru, ako malo ne zarentačijo in pogodnjačo, kajti če to sploh vsa njihova vsebina. Mi smo zbirali denarce, lepe in okrogle, prosili za subvencije, bili uslišani in zgradili vajenski dom, ki bo ustvaril pošten, delaven in soliden obrtniški naraščaj. Drugi so zbirali denarce, lepe in okrogle, za trboveljske revčke, noplavljenice, prosili za subvencije in bili celo menda tudi v Beogradu uslišani in so tako zgradili sebi mogočen spomenik človekoljubnosti in nesebične ljubezni do svojega bližnjega, kakor pravilno zahtevajo božje in človeške postave. Toda je, dragi prijatelji, v teh naših in odondodovih socijalnih akcijah še vseeno majčkena razlika. Pri naši hiši smo namreč z denarci, lepimi in okroglimi, postavili dom in ga pokazali vsej javnosti, da vidi naše delo in da vidi tudi, kje so tišči denarci, lepi in okrogli, ki so se nakopičili za socijalno nadvse potrebni naš Vajenski dom. Pri hiši odondod pa so lepe in okrogle denarce zbirali, koplili in utihnil, kakor topovi, ki jim manjka streliva. Mi ne mislimo zaenkrat ne tako in ne drugače, nego le naglašamo, da ima javnost pravico vedeti, kam so šli prijazni in vabljeni denarci, ki jih je bogatejša javnost namenila revnejši. Samo toliko, prijatelji, in nič več. Nočemo biti asocijalni in nisimo proti takim akcijam, ki nasnejo revežu. Mislimo te, da bi bilo ipak razveseljivo vedeti, kako se je kaj naša javnost z beograjskimi odondodovimi prijatelji odzvala za lačne in brezdomce, ker take akcije vendar niso le od muh in ne smejo zaspati brez bilance, kakor muhe v svoje jesensko smrtno spanje.

Prijatelj odondod govori o preuranjenem Vajenskem domu. In je mnenja, da naj bi našo obrtniško mladino vzgajala ulica za potepuhe, a ne poštene mojstre. Po njihovem mnenju obrt sploh propada in skrb za vajence niti ni potrebna. Pisec brzkone svoje vajence vzgaja sam s poljudnimi predavanji in drugimi pedagoškimi sredstvi. Ako je že on tako skriben za svojo mladino, še to vseeno ne pomeni, da morejo vsi naši mojstri vajenca tudi sicer vzgajati za človeka, a ne le za mojstra. Potrebno je namreč ločiti splošno izobrazbo od strokovne. Ako se obrtnik hoče javno uspešno udeleževati, potem mora imeti široko splošno izobrazbo, ki mu jo najprej more nuditi vajenski dom, ki je za ta namen in še drugačne tudi ustvarjen. Toda odondodov prijatelj s tem svojega govorjenja še ni končal, ker še naglašava, da je potrebna tudi skrb za stare izkušene mojstre, ki so danes onemogli brez zaslužka in kruha. Ne oporekamo tej trditvi, toda vprašamo tovariše odondod, ki jim je ta zadeva najbolj pečeča in kočljiva, zakaj vendar niso oni

Težak položaj stavbnih strok

u—V zadnjem času so postale razmere v stavbni stroki zelo težke. Včasih velikega povpraševanja po mojstrih te vrste ne zapažamo več, nego se nasprotno pojavlja tendenca za čim manjšim številom istih. Razmere v tej obrtni panogi so se sedaj že tako poslabšale, da bi z ozirom na sedanje razmere mogel vsem potrebam enega sreza zadostiti en sam mojster.

Ako se vsaj malo pogledimo v stvar, bomo prav lahko kmalu ugotovili vzroke. Niso namreč povsod krivi šušmarji, nego so iste nasprotno v mnogih krajih mojstri sami vzgojili, ker so imeli pač premalo obrtniške zavednosti in čuta do poštenega dela in svojega bližnjega. Zgodili so se slučajji, da so od kmeti, župnika, zdravnika, advokata, uradnika ali sploh tistega, ki danes še more graditi, pogodili delo šušmarji in ga tudi dovršili. O solidnosti tega dela v tem članiku nimamo namena govoriti, ker so se lastniki tako dograjanih stavb že sami prepričali o razliki v kakovosti dela in so se mnogi že tudi bridko kesali, ker so zaradi pohlepa za čim cenejšim delom isto prepustili nestrokovnjaku in tako mnogokrat zapravili svoj lastni, s težko prihranjenim denarjem zgrajeni dom. Šušmar gradi tako stavbo pod imenom kakega svojega prijatelja, upravičenega mojstra, ki mu da na razpolago celo svoje pomočnike. Ko je delo gotovo, iztirja mojster s šušmarjem pogodeni zaslužek, ki navadno znaša od 3 do 6 dinarjev od pomočnika na dan. To, česar mojster kot sicer pošten in vesten delavec in davkoplačevalec ne bi mogel dovršiti po tako nizko pogodeni ceni, lahko stori šušmar, ki ne plača nikakih dajatev in nima nobene poslovne niti človeške vesti.

Mojstri, ki niso zašli na taka stranpota in pričeli delati s pomočjo šušmarjev, da pridejo do kakršnegakoli zaslužka, se navadno seveda pritožujejo, toda ne morejo nikdar ničesar doseči, ker dobe od oblasti odgovor, da je delo izvršeno pod imenom tega in tega mojstra, dasi je sicer znano, da ga je prevzel, pogodil in sprejel plačilo šušmar sam. Taki slučajji dovolj jasno karakterizirajo nevzdržne razmere, ki so se pojavile v doslej zdravni naši stavbni stroki in groze s še težjim položajem.

prvi zastavili svoje lopate za temelje doma onemoglih obrtnikov, ako so že smatrali našo skrb za obrtniško mladino za odvečno in preuranjeno.

Sicer pa navadno pade vsak sam v jamo, ki jo drugemu izkoplje. Ni nam namreč potrebno ugotavljati, zakaj vendar v Ljubljani in drugod vajenski domi, ko pa člankar odondod sam ugotavlja, da obrtniki zaradi tega ne morejo doseči vidnejših uspehov, ker je večina obrtnikov podpovprečno izobraženih. Tukaj je torej, dragi tovariš, tisti vzrok, ki ga iščeš in ne najdeš kljub obširnimi svojimi besedam. Naglasili smo, da obrtnik sam ne more vzgojiti tudi v splošnem pogledu svojega vajenca in ga ustvariti za sposobnega človeka za življensko borbo. Obrtniku ni namenjena le delavnica, nego tudi javno delo, ki pa mu bo omogočeno le, ako bo zadostno izobražen. S tem bo lahko premostil vse druge težave in zajamčil svojemu stanu obstoj, ki ga je dostojen in kakršnega imajo že zelo številne druge organizacije.

Malo več logike drugič, prijateljček dragi, in malo več doslednosti v tvojih izvajanjih.

Čudno in neumljivo je, da so mnogi mojstri stavbne stroke same sebe in svoje delovne tovariše na tak način uničili in onemogočili v delu. Proti takemu poslovnemu načinu se večkrat mnogi obrtniki pritožujejo svojim združenjem, ki pa so docela brez moči, ker kdo more biti sv. Florijan, ako vsak sam sebi vžiga pod nogami. Poleg teh napak, od katerih so nekatere povzročili številni brezvestni mojstri sami, so še tudi druge težje, ki so močno prizadele našo stavbno stroko. Razne samoupravne ustanove izvršujejo namreč v lastni režiji mnoga javna dela, za katera izvirajo potrebna sredstva tudi od obrtniških davščin. Cestni odbori, n. pr. grade lesene in betonirane mostove in razna druga dela, ki sicer zahtevajo strogo strokovne izobrazbe in na izvrševanje katerih so predvsem upravičeni izučeni in poštenui mojstri, ki se že itak dovolj težko bore za svoj obstanek. Medtem, ko bi se taka dela smela zaupati le izučnemu in pooblaščenemu mojstru, jih razne ustanove izvršujejo same brez vsakega strokovnega nadzorstva. Denar, ki je izšel od obrtnikov in ki bi pri novem zaslužku obrtniku zopet lahko omogočil zmagovanje davkov, gre v takih slučajih v popolnoma tuje roke, ki navadno k tem davkom in sredstvom sploh niso ničesar prispevale.

Krivda slabega obtoka plačilnih sredstev pa leži tudi v tem, da so delavske mezde ponekod tako nizke, da zadoščajo komaj za vsakdanji kruh. Pomočnikom in mojstrom je potrebna vsestranska močna organizacija in najvišja stanovska zavednost, ker bo le potem mogoče pričeti z delom za izboljšanje razmer v tej in še marsikateri drugi obrtni stroki. Enako strogo je potrebno paziti na določeni delavni čas, na katerega se danes le redki ozirajo. Merodajne oblasti bi morale stro-

go paziti zlasti na deželi, kjer navadno dela delavec od jutra do mraka za beraško plačo, da se ne kršijo tozadevne odredbe in da posamezniki ne izkoriščajo uboge pare, ki se v svoji revščini in lakoti za kruhom ne more upirati delodajalcu. Enako potrebno bi bilo določiti eksistenčni minimum, ki naj določi višino zaslužka, da ne bo delavec plačan tako, kakor mu delodajalec kmet, župnik, advokat, zdravnik ali kdorkoli sam določi, nego da mu bo zajamčeno vsaj najskromnejše preživljanje pri delu in zmagovanje določenih mu dajatev. Mojstri, ki imajo mnogo pritožb in ki se čisto neupravičeno pritožujejo čez svoja združenja, bi morali predvsem obiskovati vse sestanke in seje in tam javno v oči škodljivcem povedati svoje mnenje, ker bo le tako mogoče doseči realen in pozitiven uspeh, za katerim vsi streme. Graja združenj ne zadošča, ako niso pri posameznikih dovolj močno ukoreninjene stanovska dolžnost, pravica in zavednost.

Predvsem je torej potrebna največja zavednost in solidarnost, a enako tudi največja brezobzirnost napram onim, ki v pohlepu za zaslužkom pozabljajo na svoje tovariške obveze in dolžnosti. Mojstrom, ki prikrivajo šušmarje in jim dovoljujejo delo pod svojim imenom, bi bilo potrebno z vso strogostjo odvzeti pooblastila. Prepričani smo, da se taki slučajji ne bi nikdar več ponavljali, ako bi se mojstri sami prepričali, da je zahrbtnost in skrivamje nemogoča in nedostojna stvar za obrtnika, ki jo oblasti najstrožje preganjajo in kaznujejo. Samo v poštenem delu je potreben obzir in tovariški čut, dočim je v vsakem nasprotnem slučaju ne le nepotreben in neumestni, nego tudi škodljiv in stroge obsodbe vreden.

Delo okrožnega odbora

Druga seja širše uprave Okrožnega odbora obrtniških združenj v Ljubljani

Ljubljanski okrožni odbor je imel dne 12. t. m. svojo drugo širšo sejo, katere so se udeležili skoro vsi člani uprave in nadzorstva, kar dokazuje, da delajo z velikim zanimanjem pri tej obrtniški organizaciji. Seje so se udeležili zastopnik kr. banske uprave sekretar gosp. dr. Sinko, za Zbornico njen podpredsednik g. Josip Rebek in zbornični tajnik g. dr. Pretnar in za mestno načelstvo komisar g. Cehun. Predsednik g. Pristou je po otvoritvi seje v daljšem govoru omenil vse važnejše dogodke minulega leta v obrtniškem pokretu ter težko borbo obrtništva za njegov obstanek. Obširno je obrazložil delovanje okrožnega odbora v njegovem prvem letu obstoja, ki kljub mnogim težavam zaznamuje že marsikatero uspehe. Največjo pažnjo je posvetil zatiranju šušmarstva in konkurenci državnih ter drugih delavnic in ustanov. Sodeloval pa je tudi pri novelizaciji obrtnega zakona, mojstrskem zavarovanju, zakonu za zatiranje nelegalnega obrtovanja, pavšaliranju pridobnine za malega obrtnika, pri akciji za znižanje obrestne mere za obrtniške kredite i. t. d. Dosegel je pri banki upravi sodelovanje obrtniških zastopnikov s sreskimi in mestnimi načelstvi pri preganjanju šušmarjev. Udeleževal se je občini zborov združenj ter jim dajal nasvete in navodila in podpiral zbornico pri nadzorstvu poslovanja posameznih združenj.

Zastopnik kr. banske uprave sekretar g. dr. Sink je čestital Okrožnemu odboru

zaradi uspehov v njegovem dosedanjem delu. Obljubil je pomoč tudi vnaprej, kakor je bil Okrožni odbor že v preteklem poslovanju pri banki upravi vedno upoštevan. V imenu zbornice, odnosno njegovega obrtnega odseka je navzoče pozdravil g. Josip Rebek in poudaril velik pomen okrožnega odbora, ki je prinesel novo življenje v delovanje obrtniških organizacij. Tolmačil je navzočim veliko delo zborničnega odseka, ki ga vrši za dobrobit obrtništva, ter obljubil v imenu zbornice, da bo ista tudi v bodoče podpirala okrožni odbor pri njegovem delu. Zbornični tajnik g. dr. Pretnar je razpravljaj vprašanje, kakšno stališče naj zavzame obrtništvo napram kmečkemu moratoriju in event. potrebo obrtniškega moratorija ter kreditno vprašanje za obrtnika, ki ne zmore današnje visoke obrestne mere.

Pri proračunu za leto 1934. se je določila po daljši debati članarina v isti višini kot lansko leto, t. j. Din 15.- za vsakega obrtnika. Razmotrivala so se še razna obrtniška vprašanja, pri katerih so posegali vsi člani uprave v debato, nakar se je seja zaključila po skoro 5 urnem delu.

Mojstri,

ki iščete vajence katerekoli stroke, se obrnite na Obrtniški vajenski dom v Ljubljani, Lipičeva ulica šte. 2.

Banovina za zaščito obrtništva

Govor banovinskega svetnika g. Jakoba Zdravca na zasedanju banovinskega sveta v Ljubljani 9. svečana 1934

Gospod ban! Gospodje svetniki!

Če se ozrem med vas, vidim, da vas je veliko pripadnikov trgovine, obrti in industrije ali pa da je vsaj večje število med vami, ki se poleg kmečke obrtnosti peča tudi z eno ali drugo rokodelsko ali trgovsko obrtjo. Iz tega razloga se mi zdi apel na vas, gospodje svetniki, da posvečate mojim izvajanjem vašo cenjeno pozornost, odveč, ker sem prepričan, da se zavedate, da je tudi naš obrtnik, odnosno naš trgovec, naše gore list, kri naše krvi, čigar eksistenčni interesi služijo v isti meri kot interesi drugih stanov vašo pažnjo in naklonjenost.

Pred seboj imam poročilo oddelka za trgovino, obrt in industrijo o njegovem lanskoletnem delovanju, ter o proračunu za leto 1934. in 1935. Smatram za svojo dolžnost, da se oglašim k besedi kot pripadnik gospodarskega staleža ter vršilec dolžnosti v raznih gospodarskih predstavništvih pa tudi v interesu uspešnega delovanja kraljevske banske uprave, ki ji je skrbeti za prosih in napredok gospodarstva njenega področja.

Moje besede naj veljajo posebno za ona poglavja in vprašanja, ki se tičejo našega obrtnega staleža.

Glede poročila omenjam samo to-le:

Hvalevredno obravnava to poročilo nekatere važne stvari, ki se tičejo obrtnega stanu in gospodarstva, pogrešam pa v njem preglednejše podatke o položaju trgovine in obrti v naši banovini in načelne smernice, ki jih banska uprava namerava zasledovati, da po možnosti ustrezno zahtevam naše obrtne politike. Uvodoma ugotavljam, da znaša procentualno razmerje pridobitnih stanov v naši banovini več kot v drugih banovinah, ter da so ti stanovi zaradi pridnosti in solidnosti naše trgovine in obrti v korist celotnemu prebivalstvu.

Pri obravnavanju tega poročila in proračuna ne morem iti mimo ugotovitve, da je pridobitni stalež ne samo z ozirom na splošno gospodarstvo odločujoč faktor, temveč da predstavlja obrt in trgovina tudi v socialnem in političnem pogledu tako važen faktor, da se ga v nobenem pogledu ne sme postavljati v kako vrsto drugega reda.

Poleg visoko razvite industrije, trgovine in močnega gostilniškega stanu, imamo v banovini nad 20.000 obrtnikov z okrog 30.000 obratoviščji in okrog 15.000 obrtniškega naraščaja po obrtniških delavnicah.

Obrtniški stalež ne predstavlja samo številčno in kot produkcijski činitelj velevažen del našega narodnega gospodarstva, temveč tudi tisti stan, ki izhaja skoraj v celoti iz vrst našega kmečkega naroda in ki daje eskistenco velikemu številu kmečkega naraščaja, ki na svoji rodni grudi sploh nima ali pa nima dovolj kruha.

Smotreno podpiranje obrtnega stanu zato ni samo vprašanje obrtne politike, ampak v veliki meri tudi agrarne politike, politike socialnega skrbstva in narodne politike naše banovine.

Ako s tega stališča premotrimo položaj, v kakršnem se nahaja danes naše gospodarstvo in če opazimo ogromno pasivnost obrtniškega gibanja, ki je v prošlem letu pokazalo nad poldrugit tisoč odjav obrtnih listov in samo okrog 700 novih prijav, nas mora navdajati težka skrb in briga.

Ze iz tega razloga naprošam slavno bansko upravo, da posveča vso pažnjo vprašanju obrtnega stanu in da še aktivnejše poseže s svojim skrbstvom v vsa vprašanja in v prav vse akcije, ki se tičejo njegovega napredka in obstoja.

Konkretno podam samo nekatere pripombe:

Med strokovnim šolstvom se moram ustavititi nekoliko pri našem velevažnem strokovnem šolskem zavodu tehnične srednje šole v Ljubljani. Dasi nerad, moram omeniti, da čujem pritožbe, da nekateri oddelki tega zavoda niso baš na višku časa. Skrbeti bo treba, da se učna mesta na teh oddelkih izpopolnijo z močmi, ki bodo v pedagoškem in strokovnem pogledu obvladali svojo nalogo. Delovodska šola nam mora vzgajati pionirje najnaprednejših vrst obrtništva. Zato je škoda, da trpi ugled tega zavoda, če se vedno bolj širi mnenje, da v tej šoli učenec ne najde vsega tistega, kar potrebuje in išče. Graverska šola povečuje sicer obseg zavoda, mislim pa, da bi bilo umestno preiskati potrebo tega oddelka in poiskati kje boljše prilike za praktično udejstvovanje kot je podana prilika v Ljubljani. Ko izrekam to skro-

mno kritiko pripominjam obenem, da nekateri oddelki zaslužijo zopet pohvalo. Obžalujem le, da absolventi tega uglednega zavoda v številnih primerih nimajo danes zaposlitve, ter je ne najdejo niti tam, kjer bi lahko dobro in ceneje nadomeščali odlično plačane inozemce.

Obrtne nadaljevalne šole so naša stara bolezen. Šole bi naj nudile splošno teoretično in strokovno izobrazbo našega vajeniškega naraščaja, pouki in uspehi na teh šolah pa nas izvzemši hvalevrednih primerov, ne zadovoljujejo. Ne gre nam za preveliko število teh šol, nego hočemo le, da so te šole tam, kjer morajo obstojati, dobre, da gre v teh šolah pouk roko v roki z vzgojo doma in poukom v delavnici in da se mora gibati v praktični smeri. Zato spadajo na take šole poleg učiteljstva tudi specialno izobraženi mojstri kot predavatelji.

Obrtno nadaljevalno šolstvo trpi zaradi pomanjkanja sredstev, katere bi morala dajati v smislu zakona v prvi vrsti občina in banovina, potem pa tudi druge institucije odnosno korporacije. Pozdravljam, da se kmečki naobrazbi posveča vsa skrb in pažnja, ne odobravam pa, da se želi še večje prispevke s strani naše zbornice, ki že itak prispeva skoraj 12% svojega celotnega proračuna k stroškom vzdrževanja šol, — z eno besedo TOI prispeva skoraj dvetretjinski delež obrtništva, ki ga sprejema na račun predpisanih doklad — v korist obrtno nadaljevalnemu šolstvu, — da ne govorim o stotisočih, ki grede vsako leto vrh tega še za zbornično obrtno pospeševanje.

Pri tej priliki smatram za umestno pokazati na tisti vir dohodkov, ki ga ima danes po novem obrtnem zakonu kr. banska uprava in s katerim bi se lahko mnogo koristilo obstoju obrtno nadaljevalnih šol.

To so globe proti šušmarjem. Vem, da je treba iz socialnih vidikov paziti, da se ta lok preveč ne napanja, zlasti ne v dobi krize in bede, toda predaleč popustljivost ne sme iti, vsaj ne tako daleč, da na njej trpi država, banovina in občina, in da se na posledicah te popustljivosti gojijo neenakost konkurence in ustvarja nezadovoljnost med legalnim obrtništvom.

Če bo slava kraljevska banska uprava vztrajala na strogem izvrševanju svojih okrožnic, ne le s strani prvostopnih oblastev, ampak tudi in prav posebno še s strani žandarmerijskih postaj in občinskih predstojništev in če se bodo k poizvedovanju na licu mesta vsakokrat pritegnili zaupniki pristojnega združenja, kakor je to določeno v savski banovini ter če se bodo pritegnili k zaslišanju predstavniki naših organizacij, ni dvoma, da se bo stanje legalnega obrtništva v najkrajšem času zboljšalo in da se bodo tudi šušmarji povrnili nazaj k legalnemu izvrševanju svojih odloženih obrti. Škoda je, da se je skoraj popolnoma odpravil nedeljski pouk na obrtno nadaljevalnih šolah, ki je bil najuspešnejši. Z nekoliko dobre volje bi se dalo tudi to vprašanje med učiteljstvom in obrtništvom spraviti v sklad, posebno sedaj, ko je padlo število šol vsled padca števila vajenštva in ko bo treba za prehodno dobo, dokler se socialne razmere ne popravijo, misliti in se zadovoljiti z vajeniškimi obrtno učnimi tečajji.

Ze v lanskem letu sem izrazil željo naj se prirejajo tečajji, v katerih bi se izobrazili prvovrstni mojstri v pedagoškem pogledu za sodelovanje pri pouku v obrtno nadaljevalnih šolah ter v vajeniških obrtno učnih tečajjih, kjer taki s 25 do 50 vajenci obstoje. To prošnjo ponavljam tudi letos.

K poglavju o obrtnem pospeševanju slavne banske uprave moram izraziti le hvalo in priznanje. Obrtništvo uvideva, da banovina v tem pogledu skuša storiti po svojih močeh in razpoložljivih sredstvih kar največ za obrtnika. Osobito smatram za umestno tesno sodelovanje banovinskega zavoda z Zavodom za pospeševanje obrti Zbornice za TOI, ki med seboj ne samo tekmujeta, temveč se tudi podpirata. Opozoriti pa bi si dovolil na potrebo, da se posveča v bodoče še večjo pažnjo prireditvi raznih tečajev za stroke, ki dotlej niso prišle v poštev, a so prav tako potrebne tehnične in komercijelne izpopolnitve. Podpore, ki se dajejo poedincem za izpopolnitev osobito v inozemskih tečajih in šolah, ki jih doma nimamo, naj bi se v bodoče razdeljevale čim previdnejše in samo takim osebam, ki so strokovno že prvovrstno kvalificirane in ki iz inozemstva ne bodo prinesle koristi samo za svoj lasten napredok, temveč nam bodo na razpolago tudi za pouk v tečajih in za strokovna predavanja. Tako bo imela od takih žrtve korist obrtniška splošnost in ne samo poedinec. Posebno važno se mi zdi opozoriti na pospeševanje strokovnega obenem tudi nacionalnega dela v obmejnih srezih ter nekaterih mestih bivše mariborske oblasti.

Hvaležnost me veže, da pri tem naglasim tudi lepo sodelovanje občinskih uprav v Mariboru in Ptujju, ki sta za prirejanje izobraževalnih tečajev žrtvovali istotako znatne prispevke. Kako potrebni so ti tečajji, se vidi iz udeležbe, ki je izkazana s podpisanimi prijavnici. V Ptujju se je prijavilo za 10-dnevni tečaj izpitnih predavanj meseca marca 80 rokodelskih pomočnikov in mojstrov, v Murski Soboti meseca julija za 3-dnevni 88 in v Mariboru meseca novembra 1933 za enak 12-dnevni tečaj 91 pomočnikov. V navedenih tečajih je udeležba bila tako visoka le iz razloga, ker je bila brezplačna. Iz tega razloga priporočam, da se vpisnina opusti.

Dalje naj mi bo dovoljeno spregovoriti še nekaj besed o vajenskih domovih. Vsi vemo, da se iz mladega vajenca ob primerni vzgoji da vzgojiti dober človek, državljan in obrtnik. Prav tako pa se tudi zavedamo, da ravno mlademu človeku ob pogrešeni vzgoji prav rado zdrsne, da se izgubi, da se mu ubije njegova državljanska in narodna zavest in da se mu zagreni veselje do poklica in vzame volja do dela. Važen regulator pri vzgoji obrtniškega naraščaja v dobri smeri so vajenski domovi. Vemo tudi, koliko bridkosti in težke življenjske borbe mora pretrpeti mlad obrtniški vajenec. Veliko število vajencev so sirote, pretežni del pa takih staršev, ki jim niso mogli dati drugega kot golo življenje. Vajenski dom naj poleg svoje vzgojne naloge vrši tudi to, da bo takim mladim ljudem zavetišče in dom, kjer bo imel vsak dan zdravo hrano in primerno stanovanje. S posebno zahvalo se pri tem spominjam kr. banske uprave, ki je v zadnjem času posvečala ustanavljanju vajenskih domov posebno pažnjo, ker je omogočila s svojo materialno in moralno pomočjo, da se je že lani ustanovil poleg nekaterih prej obstoječih nov obrtniški vajenski dom v Ljubljani. Ze

talkoj v prvih začetkih nudi ta dom stredo in hrano okrog 30 vajencem, katerih število v sorazmerju z razpoložljivimi sredstvi stalno raste. Prirejajo se predavanja, mladini se nudi možnost izobrazbe in čitanja, pa tudi dostojne zabave. Poleg domačih vajencev se udeležuje rednih predavanj in drugih prireditvev do 150 zunanjih vajencev. V tej smeri moramo delovati tudi drugod. Potrebujemo vajenski dom v Celju. Tam bi bil naravnost vzoren prostor v posloplju, ki ga je kupila banska uprava od zaslužnega obrtniškega voditelja Rebecka. Prav tako še posebno nujno potrebujemo Obrtniški dom v Mariboru, pa tudi v nekaterih drugih obmejnih mestih. Tam nam to ukazujejo poleg navedenih razlogov še nacionalne potrebe. Žalosten je pojav, da se še danes iz otrok slovenskih mater rekrutirajo ljudje, ki po ulicah govore po nekaj letih v tujem jeziku. Predlagam, da se znesek, ki je vnešen v namen vajenskih domov v proračunu, v celoti tudi izplača ter med Ljubljano, Celjem in Mariborom primerno razdeli, a v prihodnjem letu da se vnese večji znesek v isti namen.

Prevelika racionalizacija pri banovinskem gospodarstvu ni v skladu z nezaposlenostjo legalnega obrtništva. To bi bila za obrtništvo druga izdaja konkurence kaznilnic ter me sme iti predaleč, nikakor pa ne preko lastne potrebe banovine. Kaznilniška industrija bo zadušila naše obrtništvo, zlasti ono oblačilne in lesne stroke. Prosim, da se to delo omeji na minimum.

Glede klanja na kmetih odnosno izvajanja tozadavne odredbe kr. banske uprave si bom dovolil g. banu naknadno staviti posebne pogoje. Enako tudi glede nekaterih drugih obrti, ki silno trpe od uničujoče konkurence industrije. Omenjam le še težko vprašanje izdajanja obrtnih listov raznim združnim organizacijam. To dopušča obrtni zakon le v izjemnih primerih iz javnega interesa. Smatramo, da tak javni interes ni podan, če je ljudski potrebi zadoščeno že z zadostnim številom obrtnikov. Malenkostna razlika v prodajni ceni pa še ne more tvoriti javnega interesa. Zato apeliram na kr. bansko upravo, naj se obrtovnice raznim združam za izvrševanje rokodelskih obrtov ne izdajajo in naj se strogo stopa proti onim, ki vrše rokodelske obrte pod videzom, da delajo za svoje lastne člane, ker se to ponavadi izigrava, pa naj gre potem za mesarsko, pekovsko, čevljarstvo, krojaško, mizarstvo ali katerokoli drugo stroko. Pa tudi pri izdaji dispenz radi pomanjkljivih izpričeval naj postopa banska uprava rigorozno in previdno in uvede naj se v primerih, kjer se je grešilo proti temu načelu, na primer v nekem slučaju mesarske stroke na Dolenjskem, revizijska postopanja.

Zelo dragocena pomoč bi bila, če bi slavna banska uprava skušala na kak način, morda s pomočjo kakega državnega ali banovinskega denarnega zavoda vzbuditi interes za snovanje pridobitnih združenj, takih za dobavo blaga (sirovina) in takih za prodajo izdelkov.

Pri oddaji javnih dobav prosim, da si banska uprava podpira domače obrtništvo ne samo v Ljubljani, ampak tudi po drugih mestih in krajih naše banovine.

Prihajam h koncu. Skušal sem biti objektivni in skušal sem navesti ali vsaj pokazati na pglavitne pomanjkljivosti, ki obstojajo. Ne maram se spuščati v podrobnosti, ker sem uverjen, da bo slavna kr. banska uprava tudi v bodoče v čim največji meri posvečala obrtniškemu stanu in gospodarskim vprašanjem svojo pozornost in skrb, t. j. zlasti obrtništvo, ki ga tira gospodarska kriza naravnost v obup. S tem, da si banovina ohrani poleg kmečkega tudi zdrav gospodarski in še posebno obrtniški stalež gradi najsolidnejši temelj za boljše bodočnost celokupnega ljudstva dravske banovine.

Da ne bo nesporazuma

ugotavljamo samo, da je bil dne 16. 11. 1933. podpisan pred sodiščem v Ljubljani sporazum, v katerem se odrekata obe obrtniški skupini vsem nadaljnjim osebnim izpadom in se zavarujemo že vnaprej pred morebitnimi očitki ali mislijo, da mi napadamo, ker odgovarjamo le na tuje napade, kar je naša dolžnost.

UREDNIŠTVO.

Iz naših krajev

Dvajset komunistov so zaprli v Zagrebu. Med njimi sta tudi znana njihova voditelja Stefanović in Stiličević.

Socijalno-demokratska stranka je bila osnovana v Beogradu na kongresu, ki se ga je udeležilo 175 delegatov iz 76 mest naše države. Izbran je bil upravni odbor, v katerem je tudi nekaj Slovencev.

37 ciganskih porok v enem dnevu so imeli v Velikem Bečkereku, kjer je oblast tudi cigane prisilila, da nehajo s koruzništvom. Najmlajši zakonski par je bil star 16, a najstarejši 75 let.

Ponarejene srebrnike so zasledili v Zagrebu. Lahko jih je spoznati, ker je izdelava zelo slaba.

Proti kartelom cementa in železa so energično nastopili stavbni delavci na svojem zborovanju v Sarajevu.

Šolo za zidarje in kamnarezce je odprlo trgovinsko ministrstvo v Surdulici.

V pravoslavno vero je prestopil sin predsednika subotičke židovske cerkvene občine znani advokat dr. Klein.

V socijalistično internacionalno bo glasom soglasnega sklepa na konferenci v Beogradu vstopila socijalno demokratska stranka.

Balkanski pakt o nenapadanju in vzajemnosti je bil svečano podpisan 9. t. m. v Atenah, kamor so dopotovali zunanji ministri balkanskih držav razen Albanske in Bolgarske. Na ta dan so bile vse atenske trgovine in šole zaprte.

Več tujih diplomatov v Beogradu je obiskalo našega zunanjega ministra g. Jevtića in prosilo za informacije o novem balkanskem paktu.

Slovenski likovni umetniki pripravljajo svojo organizacijo, da bi si zagotovili vsaj minimum za življenjski obstoj.

Spomladansko vreme je nastopilo v Dalmaciji in v Metkoviću cveto že češnje.

Predsednik vlade Nikola Uzunović je izjavil, da nova vlada zato ni v parlamentu nastopila s kako posebno deklaracijo, ker zadnja vladna sprememba nima nobenega značaja politične spremembe.

Po novem zakonu o pobijanju spolnih boleznih je obvezen zdravniški pregled ženinov pred poroko.

Nujnost interpelacije narodnega poslanca dr. Bačića o težkih razmerah delavstva v tekstilnih tovarnah je sprejel minister za socijalno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj.

Prva številka polmesečnika »Naša zmagala«, organa radikalno socijalne stranke je izšla v Sarajevu.

Za prizadete slovenske občine Struga, Dolenja vas in Sodražica je bilo po poplavi katastrofi zbrano v naši javnosti 66.000 Din.

Sprejem vajencev v Vajenski dom v Ljubljani

Sprejemno v dobro vzgojo z izdatno hrano in stanovanjem vajence vseh strok. Mesečna oskrbina 350 Din.

Obrtniški vajenski dom v Ljubljani, Lipičeva ulica 2. — Telefon 35-23.

Občni zbor

Obrtnega društva za Zg. Šiško in okolico

V nedeljo, dne 11. februarja 1934 se je vršil redni občni zbor Obrtnega društva za Zg. Šiško in okolico v restavraciji g. Kaučiča na Celovški cesti.

Dnevni red: Pozdrav in poročilo predsednika, poročilo tajnika in blagajnika, poročilo nadzorstva, vpis novih članov, volitve, poročilo o splošnem gospodarskem položaju in slučajnosti.

Predsednik tovariš Kaučič je poročal na kratko o delovanju društva v preteklem letu. Tovariš Perko je prečital zapisnik zadnjega občnega zbora, a tovariš blagajnik je podal blagajniško poročilo in tov. Perko še poročilo nadzorstva in predlagal absolutorij odboru. Vsa poročila so bila sprejeta.

Na poziv predsednika je na novo pristopilo 7 članov, tako da šteje društvo 47 članov, ostali pa bodo še pristopili, tako da bodo vsi obrtniki v kratkem člani svojega društva.

V imenu Zveze obrtnih društev je pozdravil navzoče tov. Igljč iz Ljubljane in razložil v kratkem pomen samostojnih obrtnih društev in ogromne naloge, ki jih bodo morala izvršiti obrtna društva. Nadalje je poročal o pomenu Zveze obrtnih društev in nalogah, ki jih ima Zveza. Pri volitvah novega odbora so bili izvoljeni sledeči tovariši v odbor:

60 letnica g. Franca Kunca

Dne 28. jan. je praznoval 60letnico svojega rojstva ugledni ljubljanski mojster fotograf Kunc Franc.

Jubilant je bil rojen leta 1874. v Ljubljani. Že v mladih letih se je osamosvojlil ter je otvoril svojo delavnico v Wolfovi ulici, kjer je še danes. Takrat fotografska obrt se ni bila tako razvita, zato je hodil veliko po deželi, kjer je nabiral naročila in ga poznajo po vsej dravski banovini in izven nje kot solidnega in poštenega obrtnika, udeleženca se je tudi pri vseh obrtnih društvih in je bil tudi med ustanovitelji mojstrske boln. blagajne.

Ko se je leta 1911. osnovala zadruga fotografov, je bil izvoljen za blagajnika, katere posle vodi še danes. Tudi drugače se je odlikoval v delu za prosih zadruga. Nobeno delo mu ni bilo prenaporno. Vedno je bil med prvimi. — Njegovo dobro srce pa poznajo zlasti potujoči pomočniki, katerim je vedno pomagal.

Združenje fotografov ga je v znak priznanja za njegovo dolgoletno nesebično delo imenovalo častnim članom in mu izročilo krasno izdelano diplomu.

Hibšer.

Zbor mariborskih pekov

Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru je imelo v četrtek, dne 21. p. m. svojo redno letno skupščino v Gambri novi dvorani. Poleg članov, ki so se je udeležilo v lepem številu tudi iz oddaljenih krajev, so prisostvovali skupščini za mestno načelstvo mariborsko veterinarski nadsvetnik g. Hugo Hünterlechner, za Zbornico zbornični svetnik g. Jakob Zdravec, za Okrožni odbor tajnik g. Novak Julij in obrtno združeni nadzornik g. Ignacij Založnik. Skupščino je otvoril ob 10. uri predsednik Koren Jakob, ki se je po pozdravu navzočih in ugotovitvi sklepčnosti predvsem spominjal umrlih članov Maleka in Podgorška ter predsednika Združenja pekovskih mojstrov v Ptujju g. Tomaža Lozinška in je v počastitev njihovega spomina odredil molk ene minute. Za overovatelja zapisnika sta bila izvoljena gg. Milkec in Čebokli. Nato je zbornični svetnik g. Jakob Zdravec sporočil pozdrave Zbornice in želel skupščini mnogo uspeha. Tajniško poročilo je podal g. Novak in iz tega posnemamo, da je uprava vestno in z vso vnemo vršila svoje posle. Imela je 9 sej, vršila se je 5 članskih sestankov in sklicala 2 izredni skupščini.

V početku leta je uprava podvzela vse korake, da se ukine 3odstotni davek na predelavo moke. Vložen je bil priziv na bansko upravo zaradi protizakonitega maksimiranja cen kruhu po mestnem načelstvu mariborskem, ki ga pa do danes še ni rešila. Pekovskega kongresa v Beogradu od 24. do 26. sept. 1933 sta se udeležila preds. Koren Jakob in podpredsednik Horvat Ivan in je bil na tem izvoljen za zastopnika pekovskih mojstrov iz dravske banovine predsednik g. Koren Jakob. Preprečena je bila odprava nočnega dela v pekar-

nah, ki bi zlasti zadela občutno male pekovske obrtnike in povečala brezposelnost v pekovski stroki. Uprava se je trudila, da se ne razpase neloyalna konkurenca med posameznimi člani, da se prepreči krošnjarenje kruha, in intervencirala v mnogih slučajih zaradi neupravičenega izvrševanja pekovskega obrta. Vložena je bila prošnja po Zbornici na bansko upravo, da izda odločbo o obsegu pravic pekovskega in slaščičarskega obrta, da se tako prepreči tozadevni spori. Ko se je koncem leta dvignila cena kvasu skoraj za Din 7.— pri kg smo se takoj pobrigali, da se očuvajo interesi članov. Iz vsega tega se more presoditi, kako agilno in vestno je vršila svoje delo uprava in predsednik se ni strahil ne izgube časa ne drugih neprijetnosti, ki so se mu stavile na pot. Kreplka opora mu je bil podpredsednik g. Horvat Ivan. Vso podporo pa je imelo Združenje v Zbornici in zlasti pri njenem tajniku gospodu dr. Pretnarju, ki je z njemu lastno vnemo in energijo podpiral vse težnje pekovskih mojstrov. Prav tako se mora združenje zahvaliti generalnemu tajniku Sa' veza pekarskih obrtnikov v Zagrebu g. Milanu Bašiču, ki je v vsakem oziru rad nudil svojo tovariško pomoč. Tudi nadzorstveni odbor je pod predsedstvom častnega predsednika združenja g. Kovačiča Alojzija vestno vršil svojo nalogo.

Združenje šteje 104 člane, 98 pomočnikov in 61 vajencev. Delokrog združenja obsega mariborska sreza in prevajškega.

Obširno in vestno sestavljeno tajniško poročilo je bilo po pojasnitvi zborničnega svetnika g. Jakoba Zdravca glede 3 odstotnega davka vzeto na znanje. Prav tako računski zaključek za leto 1933., ki izkazuje dohodkov Din 31.820,38 in razhodkov Din 29.109,22, tako da znaša prebitok Din 2.711,16. Odobren je bil po krajši debati proračun za leto 1934., ki izkazuje razhodkov in dohodkov v enakih zneskih po Din 32.000.—

V pomočniški izpraševalni odbor so bili izvoljeni za mesto Maribor gg. Horvat Ivan, Zamuda Ivan, Čebokli Josip, Feiertag Anton, za okolico Maribora g. Kovačič Alojzij in Petek Jernej, za Sv. Lenart g. Emeršič Jakob, za Prevalje g. Zavodnik Mihael in za Slov. Bistrico g. Oprauš Anton. Med slučajnostmi je bila predvsem obravnavana vloga Zveze živilskih delavcev podružnice v Mariboru, da se izvoli paritetna komisija za reševanje sporov med mojstri in pomočniki, zaradi reduciranja vajencev in maksimiranja mezde v pekarnah s hrano. V razsodniški zbor sta bila izvoljena gg. Koren Jakob in Kovačič Alojzij. Glede ostalih dveh točk pa prepoveduje zakon o obrtnih vsako posredovanje združenja. Gospod obrtno-združeni nadzornik Ignacij Založnik sporoča, da hoče prirediti Zavod za pospeševanje obrtni strokovno predavanje, ki bi ga imel g. Zdravec ml. iz Središča in naj se mojstri in pomočniki prijavijo do konca tega meseca pri združenju. Gosp. Rakuša je še opozarjal na krivičnost 3 odstotnega davka in da bi bilo treba bolj proti temu nadaljevati. Nato je predsednik g. Koren Jakob zaključil skupščino ob 12. uri in se vsem zahvalil za udeležbo.

Iz tujine

Več sto tujcev je poginilo pri zadnjem upor domačinov v Avstraliji. Upor je sedaj že zadušen.

2000 novih avijonov bodo zgradile Zedinjene severoameriške države. Oboroževanje forsirajo, kolikor jim sploh denarna sredstva dopuščajo.

»Balkan ni več na Balkanu, nego se je preselil v Evropo«, — piše »Petit Soir« po zadnji konferenci ministrov v Beogradu.

Tajno komunistično propagando so odkrili v nekaterih angleških srednjih šolah. Komunistično društvo v Oxfordu je sklenilo, da njegovi člani ne bodo več obiskovali božjih služb.

500 komunistov, med njimi 45 žen, so zaprli v Tokiju in postavili pred izredno sodišče, ki jih bo zaradi upora v Kobiju in Hakadatu strogo obsodilo.

Nevarno komunistično propagando so odkrili v japonski vojski in zaprli več višjih oficirjev.

Za več sto milijonov dolarjev so osleparjene USA v neki nedovoljeni transakciji bivšega ministra zrakoplovstva Crackerna. V afero je vpleten tudi bivši predsednik Hoover.

Švedski kralj je na svojem potovanju v Berlin obiskal tudi nemškega predsednika Hindenburga in ostal z njim v daljšem pomenku.

Komunistične demonstracije so v Bolgarski na dnevnem redu. Večinoma jih prirejajo brezposelni in brezdomci.

15.000 nezaposlenih več so imeli v Angliji januarja kakor decembra.

63 radio oddajnih postaj, ki bodo oddajale program na 64 različnih jezikih, bodo zgradili v Sovjetski Rusiji.

Nemčiji je potrebno dovoliti oboroževanje, je izjavil Sir Simon v angleškem parlamentu, ker ga niti druge države ne morejo omejiti.

Dvanajstletnico kronanja sedanjega papeža Pija XI. so katoličani svečano proslavili 12. t. m.

Do strahovitih neredov in krvavih spopadov, v katerih je bilo mnogo mrtvih in na stotine ranjenih, je prišlo v Parizu. Vojaštvo je streljalo v množico s strojnimi puškami in se je vladi z največjo težavo posrečilo, da se je položaj kolikor toliko izboljšal. Aretiranih je bilo več tisoč ljudi.

Azijsko društvo narodov snuje Japonska. V kratkem bo prišlo že do prvega mednarodnega sestanka azijskih narodov v Dajrenu. To društvo bo nedvomno pod močnim japonskim vplivom, ker je Japonska pač prva velesila na Vzhodu.

Poljsko rusko prijateljstvo je na vidiku. Nedavno je minister Beck prvič obiskal uradno Sovjetsko Rusijo in vsi politični krogi pridajajo temu obisku velik pomen.

Napredek obrtništva je mogoč le v slogi!

Zanatska banka Kraljevine Jugoslavije A. D., podružnica Ljubljana, objavlja, da obrestuje od 15. marca 1934. naprej nevezane vloge po 4%, vezane na 3 mesece po 5%, na 6 mesecev po 6%. Kapitalizacija obresti je polletna. Rentni davek od starih in novih vlog od 1. januarja 1934 naprej plača vlagatelj. — Uprava Zanatske banke Kraljevine Jugoslavije A. D., podružnice Ljubljana.

»Lahko se smejem, ker sem plačal naročnino na naš najboljši obrtniški časopis »Obrtni vestnik«. Storite tudi vi to tako in omogočite redno izhajanje vašega najzvestejšega prijatelja.«

Iz organizacij

Združenje mesarjev in klobasičarjev v Ljubljani je imelo svoj občni zbor 28. januarja. Po stvarnem poročilu predsednika g. Brečeljnika in tajniškem poročilu g. Zana so bila razmatrana vprašanja, važna za mesarsko stroko. V debato so posegli gg. Zajc, Urbas, Musar, Jesih in drugi, ter so bile sprejete razne resolucije radi davkov, klanja po kmetih in mojstrskih izpitov. Zborovanje, ki sta ga posetila za zbornico g. dr. Koče in za Okrožni odbor g. Iglič, je poteklo v lepem redu in medsebojni harmoniji.

Iz Brežic. V soboto, 20. januarja je bil pri nas dobro obiskan sestanek obrtnikov, katerega je sklicala Zbornica za TOI. Predsednik obrtnega odseka gosp. Josip Rebek je v obširnem referatu obrazložil delovanje zbornice in obrtnega odseka, sklepe konference Zbornice v Sarajevu, zahteve obrtništva o reviziji davčnega sistema in razne organizacijske zadeve. Tudi tajnik Okrožnega odbora v Celju, gosp. Žabkar, je podal obširno poročilo o delovanju Okrožnega odbora, o zatiranju šušmarstva in o davčnih in drugih vprašanjih. Oba referata sta bila z odobravanjem sprejeta, nakar se je razvila obširna debata, ki je pokazala veliko zanimanje obrtništva za javna vprašanja, poleg tega pa markantnej razčistila. Želimo si še mnogo takih zborovanj.

V Krškem se je vršila v nedeljo, 21. januarja skupščina Skupnega združenja rokodelcev v Krškem. Dvorana šolskega doma je bila nabito polna. Skupščine so se udeležili poleg članov tudi gg. Josip Rebek, predsednik obrtnega odseka Zbornice za TOI v Ljubljani, J. Malovič, predsednik Okrožnega odbora obrtniških združenj v Novem mestu, in Žabkar Drago, tajnik Okrožnega odbora obrtniških združenj v Celju. Pri obravnavanju dnevnega reda skupščine so se vršile precej ostre debate, ki so pokazale, da je obrtništvo v veliki krizi in da je pomoč zelo nujna. Z velikim odobravanjem je bilo sprejeto obširno in stvarno poročilo g. Rebeka, ki je v markantnih potezah orisal težko stališče obrtništva in veliko delo Zbornice za odpravljanje gospodarskih razmer obrtniškega stanu.

Zborovanje obrtnikov v Celju. V soboto, 27. januarja, se je vršilo v dvorani Obrtnega doma v Celju dobro obiskano zborovanje celjskih obrtnikov. Gosp. Josip Rebek, predsednik obrtnega odseka Zbornice za TOI je v izčrpnem in temeljitom poročilu podal sliko položaja, v katerem se nahaja naše obrtništvo, in delo Zbornice za TOI v Ljubljani, ki ga vrši v obrambo obrtništva, zlasti glede davčnih vprašanj. Tajnik Okrožnega odbora, g. Žabkar, je orisal težak boj proti šušmarjem in pozval obrtnike, da boj z združenimi močmi nadaljujejo. Oba referenta sta na stavljena vprašanja dala stvarne odgovore in pokazala veliko potrebo po enotnosti in edinstvu v obrtniških organizacijah.

SLAVIJA

jugoslovenska zavarovalna banka
v Ljubljani

sprejema

zavarovanja proti ognju, nezgodam, vplomu, zavarovanje za izplačilo denarja ob doživetju gotove starosti in ob smrti, in zavarovanje za pogrebne stroške.

Posluje po vsej Jugoslaviji — ima svoje hiše v Ljubljani, Sarajevu, Osijeku in Novem Sadu.

Generalno ravnanje
v Ljubljani, Gosposka ulica 12.

Telefon 2176 in 2276.

Bilanca mesarjev in klobasičarjev

Tajniško poročilo na redni letni skupščini Združenja mesarskih in klobasičarskih mojstrov v Ljubljani, dne 21. januarja 1934.

Čestita skupščina!

Na zadnji skupščini, ki se je vršila dne 5. marca 1933 je bila izvoljena naslednja uprava:

Za predsednika: Brezočnik Roman, za podpredsednika: Fidler Jernej, za člane uprave: Draž Josip, Filipič Franc, Holz Matija, Holzknicht Karol, Pavešič Stefan, Pirš Vinčo, Serdinšek Blaž, Tavčar Anton, Wögerer Emerik, Zalokar Martin. Za namestnike: Bach Franc, Partlič Rudolf, Schwab Anton, Urban Leopold, Wulle Friderik. Za članke nadzorstvenega odbora: Smode Fran, Lipovšek Ivan, Radi Anton. Za namestnike: Mule Josip, Robič Julij, Zokaly Josip. Za predsednika častnega odbora: Hohnc Franc.

Uprava je vestno vršila svoje posle in se zanimala za vsa vprašanja, ki so zadevala mesarsko in klobasičarsko stroko. Interventirala je večkrat uspešno v prijavah nepravilnega izvrševanja obrta po posameznikih, kakor tudi po raznih zadrgah in vnovčevalnicah za živino. Posebno pa ji je bilo na srcu, da se uredijo razmere v mestni klavnici, izboljšajo njene naprave, kakor tudi prepove nakupovanje svine po slanjarjih v mestni klavnici, uredi vprašanje gradbe stojnic itd. Toda na vse naše številne vloge nismo, žal, dobili niti odgovora od mestnega načelstva. Da se vendar enkrat rešijo naše prošnje in zahteve, se je podala dne 27. nov. 1933. veččlanska deputacija pod vodstvom podpredsednika g. Fidlerja k mestnemu načelniku g. dr. Lipoldu. Ta je sicer deputacijo dobrohotno sprejel in obljubil, da bo ugodil upravičenim zahtevam ter izrazil željo, da se mu vse zahteve sporoče pisмено, kar se je zgodilo z obširno vlogo dne 2. dec. 1933. Vendar do danes nimamo še nobene rešitve, nabavile so se samo štiri stolice za luščenje svine iz kože. Niti tako neznatna stvar, kakor je zamenjava žarnic in s tem nujno potrebno izboljšanje razsvetljave v mestni klavnici, se ni izvršila. Uprava se bo nadalje zanimala, da se vendar enkrat odpravijo nedostaki v mestni klavnici, za katero morajo plačevati mesarji visoke pristojbine in spada klavnica med občinska donosna podjetja, ker donša občini leto za letom čisti dobiček preko Din 200.000. V teh zadevah se je poslala že preje spomenica tudi podžupanu g. Golouhu kot predsedniku občinskega tržnega odseka, prav tako je bilo o vsem obveščeno tudi mestno tržno nadzorstvo.

Dasi so nova pravila združenja potrjena za območje srezov Maribor mesto, Maribor desni in levi breg, Prevalje, Ptuj, Ljutomer, Murska Sobota in Dolnja Lendava, se to še ni izvršilo,

ker so bili proti tej določitvi širšega okrožja vloženi prizivi, ki še do danes niso rešeni. Z ozirom na to moremo navajati le gibanje članstva, ki je bilo preje vključeno v našem združenju, ravno tako glede pomočnikov in vajencev.

Združenje je štelo začetkom leta 1933 članov	125
v teku leta se jih je na novo prijavilo	16
skupaj . . .	141
odjavilo pa se jih je	19
tako znaša število članov s 1. januarjem 1934	122
Stanje pomočnikov začetkom leta je bilo	80
na novo je bilo prijavljenih	53
skupaj . . .	138
odjavilo pa	43
tako znaša število pomočnikov začetkom t. l.	95
Stanje vajencev začetkom l. je bilo	31
na novo je bilo prijavljenih	19
skupaj . . .	50
učno razmerje je prekinilo 3, in bilo oproščenih 9	12
tako znaša število vajencev začetkom leta 1934	35

Pri tem bi omenil, da je treba v smislu čl. 7. pravil združenja vsako izpremembo pomožnega osebja v teku osmih dni prijaviti združenju. Dogajalo pa se je, da so imeli mojstri zaposlene vajence po več mesecev, ne da bi jih bili prijavili združenju in da bi se bila v osmih dneh po sprejemu napravila učna pogodba, kakor predpisuje zakon o obrtih. Ker je pomožno osebje tako po novem zakonu o obrtih, kakor po zakonu o zaščiti delavcev močno zaščiteno, je v interesu mojstrov, da točno izvršujejo vse zakonite predpise glede pomožnega osebja, da jim v nasprotnem slučaju ne nastanejo občutni stroški.

Dasi še niso postala pravila glede razširjenega območja združenja pravoveljavnja, je vendar 15 članov izven Maribora in okolice prostovoljno vplačalo člansko vlogo. Tako so iz mesta Ptuj in sreza pristopili skoraj vsi ondotni člani, iz sreza prevalljskega pa še oklevajo pristopiti k našemu združenju. Da se olajša našim tovarišem v Ptujju poslovanje je uprava imenovala v svoji seji dne 23. nov. l. l. za svojega poverjenika za mesto in srez Ptuj g. Weissensteina Maksu. Kolikor smo poučeni, se snuje novo strokovno združenje za sreze Ljutomer, Murska Sobota in Dolnja

Lendava s sedežem v Murski Soboti. Če se to izvrši, bo naše združenje obsegalo sreze mariborske, ptujskega in prevalljskega.

Dne 7. junija 1933 se je ustanovila Zveza združenj in odsekov mesarjev dravske banovine v Ljubljani in je bilo na tem ustanovnem občnem zboru navzočih 6 delegatov našega združenja izmed 37 navzočih delegatov. V zvezni odbor je bil za Maribor izvoljen g. Brezočnik Roman in za računskega preglednika g. Fidler Jernej. Na tem ustanovnem občnem zboru je bila sprejeta obširna resolucija glede klanja živine po kmetih, glede davkov, določanja cen, inspekcije dela, javne nabave, mesarskega narasčaja in noveliranja obrtnega zakona. Dne 7. julija 1933 se je vršila seja zveze v Celju in sta ji prisostvovala za naše združenje gg. Fidler Jernej in Smode, na kateri je bilo izvršenih več važnih sklepov. Na tej seji se je določilo, da imajo združenja plačati za vsakega člana po Din 15.—. Dne 11. avgusta 1933 se je vršila v Mariboru III. seja Zveze v Mariboru, na kateri so se zlasti obravnavale zadeve glede klanja po kmetih, kandidatov za pomožniške in mojstrske komisije, strokovnega lista, novele k obrtnemu zakonu in omejitve sprejema vajencev. Pri tej seji sta zastopala naše združenje gg. Fidler in Smode. Sklenilo se je, da prevzame referat za mesarska združenja na velikem zborovanju proti šušmarstvu dne 13. avgusta v Mariboru gospod Fidler. Dne 28. septembra se je vršila v Ljubljani IV. seja Zveze, pri kateri je predsednik g. Brezočnik Roman zastopal naše združenje in se je na tej v glavnem obravnavalo spremembe novega zakona o obrtih s posebnim ozirom na mesarsko in klobasičarsko stroko.

Dne 9. oktobra so člani klavnice za odseka gg. Smode Franc, Bach Franc in Fidler Jernej odložili svoja mesta in so bili mesto njih v seji uprave dne 23. novembra izvoljeni za predsednika g. Pavešič Stefan in za člana gg. Lipovšek Ivan in Zalokar Martin. Kot skupinovodja je ves čas vestno opravljal svojo službo g. Fras Ivan.

Ob koncu se moram spominjati še mesarske godbe, koje nadzornik je bil g. Holz Matija. Ker pa je bil ta zaradi bolezni dalje časa zadržan vršiti ta posel, je bil v seji dne 23. novembra izvoljen za nadzornika g. Lipovšek Ivan in za njegovega namestnika g. Radi Anton. Skrbno in vestno se je zanimal za godbo g. Senica Ivan. Bodi vsem izrečena iskrena zahvala. Godba je večkrat javno nastopala, zlasti pri prireditvah Slovenskega obrtnega društva, omenjam samo dostojno počastitev spomina pokojnih tovarišev na pokopališču dne 1. novembra in na drž. prazniku 1. decembra. V preteklem letu si je godba nabavila nove uniforme in je v ta namen prispevalo združenje Din 1.000.

Naša iskrena želja je, da združenje svoje živahno in vzorno delo nadaljuje z enako živavostjo, kakor doslej, ker uspeh ne more izostati.

PLINSKE NAPRAVE

P. n. občinstvu, osobito hišnim posestnikom odnosno stavbenikom vljudno javljam, da imam kot prvi in edini v naši banovini pravico in obrtno pooblaščenje, da smem izvrševati, popravljati in napravljati sam vse potrebne plinske naprave in vode bodisi za kopalnice, kuhinje, ogrevalnice in sploh vse tozadavne hišnogospodarske in industrijske naprave v vsaki pogojni izmeri. — Kot prvi tovrstni domač, aprobiran strokovnjak se priporočam vsem interesentom

NOVAK PETER, izprašan mojster za vse plinske naprave. — Gregorčičeva 11, Ljubljana, Gradišče.

Odgovorni urednik Lojze Hočevar. Za konzorcij »Obrtnega Vestnika« Josip Rebek. Tiska Narodna tiskarna. — Predstavnik Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.

Prvi mariborski obrtniški ples

Prvič so se letos ojunali mariborski slovenski obrtniki in organizirali svojo prireditev, za katero je bilo med obrtništvom in ostalim meščanstvom precejšnje zanimanje. Dvorana Narodnega doma že dolgo ni bila tako lepo in okusno okrašena, kot za obrtniški ples. Poznalo se je na prvi pogled, da je bila na delu mojstrska roka.

Obisk je bil v kljub mnogim prireditvam zelo dober. Zbrano je bilo skoro vse zavedno obrtništvo iz Maribora in najbližje okolice. Navzoč pa je bil tudi pokrovitelj prireditve, mestni župan g. dr. Lipold z gospo, nadalje gospa Maistrova, predsednik obrtniškega odseka Zbornice za TOI, g. Rebek iz Ljubljane, poveljnik inženjerske podčastniške šole polkovnik g. Putniković, magistratni ravnatelj g. Rodošek, ravnatelj državne trgovske akademije g. Dolenc, predsednik okrožnega odbora g. Bureš, predsednik trgovskega gremija g. Weixl in drugi predstavniki raznih narodnih stanovskih društev in obrtnih združenj. Ples je otvoril pokrovitelj g. župan. Obrtniška godba in tamburaški zbor obrtniške mladine sta

skrbela, da se je razpoloženje stopnjevalo. Ljubeznive gospe naših obrtnikov in pomočnice so pridno in večje stregle gostom, ki so bili nadvse zadovoljni s postrežbo in niso mogli prehaliti skrbnosti, s katero je bilo vse pripravljeno.

Prireditve, ki jo je priredilo mariborsko Slovensko obrtniško društvo, je uspela v moralnem in gmotnem oziru nad vse pričakovanje. Čisti dobiček je namenjen v prid vajenskem domu. Led je torej prebit in položen je prvi kamen za prepotrebnaj vajenski dom v Mariboru. Odslej bo društvo priredilo vsako leto svojo pustno prireditev.

*

Kljub temu, da je imela ta prireditev tako pomemben socialni namen, se vendar nasprotni elementi v svoji slepi in netovariški strasti niso mogli vzdržati, nego so ob isti uri na drugem prostoru priredili plesno zabavo brez vsake vstopnine, le da bi škodovali prireditvi našega Slovenskega obrtniškega društva. Pač nova lovrika za njihov ponos in tovarišstvo, kakor tudi nacionalno zavednost.

KREDITNO DRUŠTVO
MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE
dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam